

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1/2 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRÍZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
nyomtatás alkalmán a sorok után külön díj. Helyes-díjmin
den külön bejelölésért 30 kr.

A parlamenti helyzet.

Debreczen, július 12.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök újból Bécsbe utazik. Ez jellemzi a kabinet helyzetét.

A cukor-prémiumokról szóló javaslat ügye ma a parlamentben így áll. A függetlenségi és 48-as párt bőven elvan látva szónokokkal egészen csütörtökig, ha csupán az osztrák alkotmány és a külön vámterület szempontjából folynék is a vita. Ha pedig a kormány azzal, hogy tovább tenyésztje maga mellett a megrendelt bizalmi nyilatkozatokat s ezekkel tovább izgat: bőven lesznek szószólói a gazdasági érdekeknek s minden pártról erős ellenfeleket fog kapni a kormány. Pedig a bizalmi nyilatkozatok jönnek pontosan a megrendelésre. Igaz, hogy néha csütörtököt is mond a G a l a n t h á n is, a hol két uriember prémium-értekezletet hívott össze, előre elkészítvén a miniszterelnökhöz intézendő hódolati táviratot. Nem volt egészen véletlen, hogy három független gazda jelent meg az értekezletre s a belőlük alakult többség szépen leszavazta a bizalmi nyilatkozatot.

Ilyenek történnek a vidéken s ezek jellemzik, hogy a Bánffy-kormányának sikerei kívül éppen olyanok, mint bent a parlamentben.

A Házban új viharokra van kilátás. Most a kormány elejteni látszik azt,

hogy augusztus 1-én törvénygyé válják a javaslat. A részletes tárgyalás során maga a pénzügyminiszter akar módosítást benyújtani, mely visszaható erőt tulajdonítana a törvénynek. Ez még erősebb ellentállásra indítja a javaslat ellenzőit, a mi egészen jogosult lesz, mert végre is a törvényalkotásnak magasabbak a feladatai, mint az, hogy egészen egy kabinet privát kellemetlenségeit korigálja. Feltűnik e mellett a látóhatáron a jelzőlogkötvény javaslat s ezzel új komplikációk keletkeznek, mert ez a javaslat még mélyebben vág a közgazdaság igaz érdekeibe, mint a prémium törvény.

Ugy látszik, báró Bánffy Dezső miniszterelnök itthon oly gyenge támasztékot talál, hogy immár a külföldi sajtóban keres segédcsapatokat. Említettük már Fremdenblatt tudósítását, a mi ennek kiegészítésül a kormánypárti lapok nagy gaudiummal közlik a berlini »National Zeitung« helyzetecikkét, a mi teljesen igazolja azt, a mit konstatáltunk, hogy a miniszterelnök a Kossuth-pártban akar egyenlenséget támasztani. A Jeszenszky bureau ebben az újságban már szembe állítja Kossuthot Justhtal s teljes tisztelettel felkéri Kossuth Ferenczet arra, hogy J u s t h Gyulát exkommunikálja. Mondani sem kell, hogy a kevésbé sikerült taktikai fogás fölött Kossuth, valamint Justh igen jól mulattak. Nehogy az a felfogás verjen gyökeret, hogy Bánffy Dezső mi-

niszterelnök a »Reichswehr«-ben, a »Fremdenblatt«-ban és a »National Zeitung«-ban a szöveg közé feladott hirdetéseit a független külföldi sajtó nem ellensúlyozza, ime ide iktatjuk a berlini Zukunfthnak néhány sorát a magyar premierről:

»Bécs jobban gondoskodik Bánffy népszerűségéről, mint ez az ur maga; ő ama nem okos emberek közé tartozik, a kik bizonyos meglegedettséget éreznek, ha a néppel daczolhatnak, Bánffynak mindent megadtak, a mit az ellenzék Tiszától és Wekerlettől hiába kért, mint például liberális főrendiházi tagok kinevezését, a magyar udvartartás megteremtését s a magyar akadémiát. Más miniszterelnök ezekkel a sikerekkel hosszú időre megvetette volna a lábát, Bánffy azonban a sajtószabadság ellen intézett merényletével mindent elrontott s egészen népszerűtlenné lett. Ha Bánffy terve sikerül, akkor csak erőszak alkalmazásával volna képes a kormányon maradni, ehhez azonban Ferencz József alkotmányos érzülete mellett soha sem fogja megkapni az engedélyt.«

Szó lévén báró Bánffy Dezsőről, megemlékezzük egy brutális híresztelésről. Ez az országgyűlés feloszlatása. Ez a hír csak a kormánypárt inkompatibilis és szolgabírói, valamint nyugdíjas csoportjában talál hitelre. Az ellenzéknek ilyen híreszteléssel megfélemlíteni nem, de buzdítani igenis lehet.

A „DEBRECZEN“ TARCZÁJA.

Lilla gyűrűje.

— A »Debreczen« tarczája. —

A keleti pályaudvar indóházában olvastam, hogy egy lelkes magyar öreg ur nem átalotta a fáradságot és leutazott családostul Debreczenbe, hogy a C s o k o n a i - k ö r n e k ajándékozza L i l l a gyűrűjét.

Vajda Elek ez a derék, lelkes magyar ur unokaöccse a halhatatlan L i l l a n a k, akit a magán életben szintén Vajda Juliának, hívtak és teatós komáromi fakereskedőnek volt a leánya.

Szegény V i t é z, — aki imádott bálványában csalódva, busan zengte hogy:

Kedv, remények, Lillák —
Isten veletek —

csöndesen alszik immár a debreczeni temető jó sárga homokjában, de sirján nem lengeti a szellő a feledés tüskébokrát, mert szép emlékoszlop jelöli a hantot, és mikor tart a d i l l i g e n c z i a, ábrándos diágyerekek ki-kijárnak oda és csillagos estéken razendítik a régi dalt hogy:

Földiekkel játszó
Égi tünemény — —

Mert a kálvinista diák egy bizonyos korban mind ábrándos, szereti a dalt, — ápolja a poéták emlékezetét és maga is ír verseket

A L i l l a gyűrűjéről eszembe jutott néhai valóság Csokonai V. Mihály, aki a D i e t a i M a g y a r M u z s á t szerkesztve Pozsonyba, Komáromba is elvetődött, a hol dicsőített ideáljával megösmékedett és a hol elkezdődött a magyar dalos érdekes szivregénye.

Az írói pálya ma sem valami rózsás, még annál keservesebb volt a múlt század végén, mikor a p o é t á k a t meg a k o m é d i a s o k a t senki sem vette komolyan, és úgy nyomorogtak, hogy csak jogosult volt Csokonainak A m é l a T e m p e f ő i - b e n tett kifakadása, amely szerint » a z i s b o l o n d a k i p o é t á v a l e s z M a g y a r o r s z á g o n . «

Nagyon is természetes tehát, hogy az ilyen garabonciás diákokhoz hasonlatos existenciájú embereknek nem igen szívesen adták leányaikat a szülők.

Igy Vajda uram is, aki ugyan szívesen látta a háznál a poétát, komoly föllépésére nyakába akasztotta a keszarat.

Desperátus volt a szegény Vitéz, és erre az epokára csak életének legszomorubb időszakára.

Anyagi károk is súlyosodtak rá, mert a D i e t a i M a g y a r M u z s á t részvét hiányában meg kellett szüntetnie, egy nagy tüzvész pedig, amely Debreczenet majdnem egészen elpusztította, az ő kis házacskáját is, amelyben addig meghúzódott, elhamvasztotta.

Erre a szomorú időszakra esik egy elsőkelő magyar nemes család protekciója, amely nemcsak lehetővé tette Csokonainak, hogy némi anyagi segély mellett tovább is munkálkodjék, de még a debreczeni házat is újra fölépíthette.

Régi, törzsökös nemes családja volt ez Hevesvármegyének, a P a p p s z á s z c s a l á d, minden tagja kitűnő gazda és lelkes hazafi.

Szárz-Beón volt a kuriájuk, ahol csöndes, minden anyagi gondtól ment hónapokot töltött Csokonai.

Mikor a tűz elpusztította házat, akkor is Papszászra gondolt a poéta, és megírta neki a nagy veszedelmet.

— — — Legalább n á d a m volna néhány kévényi — írja Csokonai levelében — hogy az eső ne csepegne a nyakamba már a belső E i n r i c h t u n g g a l n e m i s g o n d o l o k

Papszász a levelet kézhez vevén, két jó négy ökrös igát fölrakatott náddal és utnak indította Debreczenbe. Választ is irt a

BELFÖLD

Szerb egyházi kongresszus. Erre vonatkozólag a következőket távirják nekünk: A kongresszus megnyitása nagy ünnepek közepe ma délelőtti tizenegy órakor ment végbe. Rudnai Nikolics Fedor báró, királyi biztos az ülésteremben menendezet emelvényen foglalt helyet s kalppal a fején, felolvasta azon beszédet, melylyel a kongresszust megnyitotta. Ma még egyáltalában nincsenek tisztában azzal, hogy az ülés elé kerülő ügyek mily eredménnyel lesznek elintézve. A liberálisok és radikálisok, kik kartelt kötöttek egymással a választások alkalmával, minden valószínűség szerint a kongresszus érdemleges tárgyalásai alatt ezen kartelt felbontják. Ezen két párt egyesülve, hatalmas többséget képez, míg a pátriarcha pártja alig all tizenkét kongresszusi tagból. Ha azonban a liberálisok és radikálisok szétválnak egymástól, így a többség ott lesz amely párthoz a pátriarcha csekély számu hiveivel csatlakozni fog.

Országgyűlés.

Lapunk szombati számában távirati töredékes tudósításunk után közöltük Kiss Albert országgyűlési képviselőnek a Házban mondott beszédét. Komoly, önértékes szavak voltak ezek, mint a pártoktól függetlenül álló Magyar Hírlap írja. Mert azt hangsúlyozta Kiss Albert, hogy a függetlenségi párt nem személyek ellen, hanem elveikért harcol és küzdelmeinek alapja elvi alap az obstrukció szó nincs meg az ő szótárukban, csak akkor fogják ezt megismerni ha reakciónyerítik őket. Az önálló vámtérület létesítésének szüksége és a függetlenségi eszmének rajongó dicsőítése, kiegészítője e beszédnek, a mely komoly, méltóságos tónusával nagy hatást gyakorolt az egész házra.

Mi most Kiss Albert képviselő ezen beszédét, melyben közgazdasági érdekeink szakavatott védőjeként állott sorompóba nevezett képviselő ur, az Országgyűlési Értesítő teljes és hiteles tudósítása után egész terjedelmében itt közöljük, mivel első töredékes távirati tudósításunkba több nagyobb tévedések is csúsztak be.

poétának, megmondván ebben, hogy csak belülről is ríchtoltassa össze a házat és a kőműves kontóját küldje el neki Szárazbögőre.

Csokonai halásan köszönte meg Mecczenása jóindulatát, és kérdést intézett az iránt is, hogy nem szolgálhatna-e valami alkalmi nevnapi, lakodalmi, vagy efféle verssel, a mire aztan a mecczenás csak annyit felelt hogy hát:

... amit pedig tevék csekély erőmmel, tiszta szívből tevék — minden szolgálatok kívánása nélkül, mert igen perhoroszkalom azo uri embereket, akik a magyar litterátust csak azért segítik, hogy dystikhonokban foglaltatva neveiket, megörökítessek Görög és Kerekessuram papirosein...

Ez czélzás akar lenni a mult században megjelenő Haditudo-sítások című újságra, melyben Csokonainak több főurhoz intézett dicsőítő verse jelent meg. Mikor a poeta háza fölépült, Pappszász mint Csokonai egyik pozsonyi barátjának írja egy egritislértől egy szobára való mobilát is küldött neki, a tekintetes asszony pedig két jó tömött vankust.

Mikor Csokonai már nagyon betegen felelt, Pappszász akkor sem feledkezett meg róla és egy a debreczeni vásárra menő egrikalmartól hat czilinder finom vörös bort küldött a sorvadó poétának.

Kiss Albert: A cukor adóról szóló 1896. évi XIX. t. cz. hatályának meghosszabbításáról szóló ezen törvényjavaslatot úgy tekintem mint előhírnökét az utána következő ugynevezett kiegyezési törvényjavaslatoknak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) De úgy tekintem e törvényjavaslatot azon párt is a melyhez tartozom. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ez az egyik és pedig meggyőződésem szerint a legfőbb oka annak, hogy a törvényjavaslat ellen úgy én, mint ezen pártnak összes tagjai teljes erőnkkel, teljes elhatározással állást foglalunk. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mert t. ház, már 30 évi tapasztalat bizonyította be közgazdasági téren is, ezen párt elvi álláspontjának helyes és alapos voltát. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mi a kik nem személyekért és nem személyek ellen, hanem Magyarország állami önállóságának és függetlenségének visszaszerzéséért küzdünk, (Élénk tetszés és zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) mi, ezen pártnak tagjai, igen jól tudjuk, hogy hazánk egy nagy fiának emléke iránt a legmélyebb, a leghálásabb hódolatot az által fogjuk kifejezni és bebizonyítani, ha mi e pártnak tagjai az általa, a magyar nemzet javára az 1848-iki törvényekben lefektetett elveket minden megcsönkítés ellen teljes erőnkkel mególtalmazzuk és azon elveket megvalósítani igyekszünk, úgy itt e házban, mint kint az ország területén. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ez a tudat megfog oltalmazni engemet a mint megfogja oltalmazni pártunk tagjait is, hogy az elvi harc teréről a személyes harc terére, az obstrukcióra lépünk át. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon), ha csak a legerősebben kényszerítve nem leszünk, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) De ha kényszerítve leszünk, nem fogunk remegni felvenni a harcot. (Élénk tetszés és helyeslés a szélsőbaloldalon.) De akkor az obstrukció fegyvere a mi kezünkben nem a támadás fegyvere, hanem a védelmek fegyvere. (Élénk tetszés, helyeslés és eljenzés a szélsőbaloldalon), ismétlem az a fegyver kezünkben nem a támadásnak, hanem az önvédelemnek úgy a parlamentarizmus, mint a ház szabályai által megengedett és így törvényes eszköze leend. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mi tehát ezen küzdelem által jelezni kívánjuk, hogy a mint most, úgy a jövőben is minden osztrák tulkövetelés ellenében egész erőnkkel és kitartással küzdeni fogunk. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Méltóztassék meghinni, hogy nem a t.

... talan ez lesz en utolsó italom, a melyet Domine Spectabilis kegyes gráciája juttatott el hozzám — írja a finom bort megköszönő soraiban Vitéz.

A költő jól sejtett. Ki sem ürt a két utolsó pókhálós czilinder, mikor jó Csokonait már a kántus hármóniája mellett kikísérték az örök nyugalom helyére, és busan futják a diákok a régi kalvinista halotti éneket, hogy:

Már elmegyek az örömbé,
Paradicsomnak kertébe...

Ez a Pappszász család volt az is, aki később Lavottát meg Rózsavölgyit, a híres két magyar muzsikust is hathatós támogatásban részesítette. Különösen Lavottát, aki mint zenetanár évekig volt a családban alkalmazva.

A Lillagyűrűje hozta emlékezetembe ezeket az ócska, régi emlékeket, és jónak láttam megírni, talán hasznát veszi majd a jövő egyik krónikása, a ki nemcsak a főuri, de a tósgyökeres magyar gentry-családokban élt Mecczenásokról akar megemlékezni.

Ez a krónikás majd ne feledkezzék meg a Pappszászokról, a kik hajlékot építettek a Csikóboroskulacs dálnokának és menhelyet nyújtottak a magyar dal megteremtőjének — Lavotta Jánosnak.

miniszterelnök ur, és nem a t. miniszterium tagjai ellen intézett személyes küzdelem, hanem az általam jelzett elvi álláspont birt engem és e párt tagjait arra az elhatározásra, hogy most a nyári időben némelyek gazdasági érdekeknek, mások egészségöknek veszélyeztetésével itt legyünk és mint ellenzéki képviselők kötelességünket teljesítsük.

Személyes harczért én nem volnék itt, nyíltan kijelentem, hogy nem volnának itt e párt tagjai sem, vagy ha itt lennének, akkor nem ismernék e párt tagjai a kifacsart czitrom történetét, melyről 30 éves tapasztalat oly sok és tanulságos dolgot beszél? Ha obstrukción akarnék, hálás téma volna e kifacsart czitrom történetével foglalkoznom, de megvagyok győződve, hogy a t. tuloldal épen úgy ismeri azt, mint én, vagy talán még jobban, mert vezérferfiak saját tapasztalataikból ismerik azt. Nem foglalkozom tehát vele, csak a helyzet megvilágítására egy rövid és nem egészen ismeretlen hasonlattal élek. Mit használ az a csigának, ha nem a kifacsart, hanem egészen új czitromból facsarják rá a maró és savanyu levét. Mit használna annak a magyar népnek, ha nem a miniszterelnök ur, hanem más, tán hatalmasabb államférfi vezetése alatt álló kormány folytatná ellene azt a rendszert, amely áthatja a törvényhozás ezen házának egész működését, kezdve a képviselő választások összeírásától, a választásokon keresztül e törvényhozás összes téreire. Ez több, mint személyes harcz T. Ház, mi a fennálló közgazdasági és politikai rendszer megbuktatására és egy új rendszer létrehozására törekszünk. Azt én is törekedni fogok a törvényjavaslatot egész tárgyilagosan megbírálni, mint olyat, mely a kiegyezési törvényjavaslatoknak előfutárja, vagy talán szálás készítője akar lenni.

Mikor az 1867-iki kiegyezési törvény megalkottatott, Deák Ferencz annak ellenzói-vel szemben a közvélemény megnyugtátására következő emlékezetes kijelentést tette, melyet a kiegyezés megalkotásakor folyton szem előtt tartott: (Olvassa) „Öhajásainkból sok teljesületlen maradt. Kívánataink mind kielégítve nincsenek. Sok van még hátra, amit elérni öhajtunk. De azért az ország nem fogja elölkni magától az alkotmányos tért, amelyen sokat kivívhat, ami még nincs.”

E kijelentés akkor nagyon ismeretes volt és sokakat megdöbbentett a kiegyezési törvények ellenzói közül. Fialat koromban már sokat foglalkoztam e kijelentéssel s megvallom nekem sem kevés aggodalmat okozott. De ismerem sokat, kik az ellenzék táborából határozottan e kijelentés alapján léptek ki és állottak a kiegyezési törvény alapjára, azon kiegyezési törvény alapjára, melynek e kijelentésből folyólag Deák Ferencz és pártja négy feltételt tett alapjává. Első feltétel: hogy a monarchia kereskedelmi politikájában határozottan szakít a védvámrendszerrel s alapul a szabad kereskedési irányt tekintti addig is, míg a világ — Deák szavai szerint, — teljesen bevezethet a szabad kereskedés révpartjába; második feltétel: hogy Magyarország a régi osztrák adósságból soha több terhet nem fogad el, mint amennyit 1867-ben egyszer s mindenkorra elfogadott; harmadik feltétel: hogy a közös vámtérületben mindkét állam pénzügyi érdekeinek megóvására a paritás alapján oly intézkedések történjenek, melyek kizárják, hogy egyik fél a másikat megkárosíthassa, egyik a másik jövedelmét megcsönkíthassa. A negyedik feltétel a három előbb említett feltételnek mintegy sanctiója volt, hogy amennyiben gazdasági és pénzügyi érdekeinket az egyezkedéssel nem biztosíthatók Magyarország felállítja az önálló vámtérületet.

A négy feltétel volt a kiegyezési törvény négy alapja, szegletköve. — Ha ezeknek csak egyikét is megsemmisítik, vagy helyéből ki-mozdítják, ez a mi nek csak egyengítésére szolgál. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nem hivatásom azon törvényeket védelmezni, de erre rámutatni kötelességem volt. Hosszas képviselői pályamon mindig figyelemmel kísértém

a nemzeti párt tagjai és a t. tuloldal közt e kérdésre folyt harczot. Már most, t. ház, mikor az első feltétel, a szabad kereskedelem, jól tudjuk, hogy megsemmisült és a legmeherevebb védvámrendszernek adott helyett; (Ugy van! a bal és szélsőbaloldalon.) mikor az osztrák adósságok elvállalására vonatkozó második feltétel az 1877-iki kiegyezés alkalmával csaknem elejtett; mikor a harmadik feltétel ellen most folyik Ausztriának oly sok pártja részéről a vehemens küzdelem, és mégis a negyedik feltétel megvalósítását az önálló vámterület felállítását önként még most megkövetelik, sőt a magyar kormány tudtommal egyetlen lépést sem tett annak létesítésére: (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) akkor t. ház, ha e párt soha zászlójára nem írta volna az önálló vámterület követelését, eljött volna az ideje, és most lenne kötelessége a zászlajára írni azt. (Ugy van! Ugyvan! a szélsőbaloldalon.) és kötelessége lenne követelni Magyarországon önállóságának és függetlenségének visszaszerzésére a legelső és legbiztosabb lépésnek az önálló vámterület felállításának megvalósítását.

De mikor, t. ház ezen párt sok esztendőn keresztül folyvást és erős kitartással hirdette, nemcsak hirdette, de itt e házban folytonosan, kitartóan követelte az önálló vámterület megvalósítását, még pedig oly egyetértéssel, hogy mikor más fontos kérdésekben ezen párt tagjai között nemcsak nézeteltérések, hanem én megvallom, és nincs is miért tagadnom, hogy egyes elvi kérdésekben meg-hasonlások voltak: ezen kérdésben, amely a párt programjának egyik legfőbb és alapvetését képezi, az önálló vámterület kérdésében, mióta én e párt tagja vagyok, és ezen párt embereit ismerem, tudomásom szerint soha, de soha egyetlenegy tag részéről sem tetetett ellenvetés, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) és soha e kérdésben köztünk eltérő nézet nem volt. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

És ha ez így van, méltóztassanak természetesen találni, hogy ez a párt és annak minden tagja most, mikor ezen törvényjavaslat mint a kiegyezési törvényjavaslatok előfutárja vagy talán szálláskészítője itt a házban megjelent, (Ugy van! a szélsőbaloldalon) dacára azon taktikának, hogy ilyen abnormis időben jelent meg, (Ugy van! ugy van! a szélsőbaloldalon), mégis mi, e párt tagjai, — teljes erővel és meggyőződéssel küzdelemre kelünk ezen javaslat keresztlvitelének megvalósítására, küzdelemre szállunk először azért, hogy elvi álláspontunknak eleget tegyünk, de küzdelemre szállunk azért is, hogy ezen küzdelemmel jelezzük Ausztria tulköveteléseivel szemben, hogy azok a tulkövetelések itt e magyar képviselőházban, ezen függetlenségi és 48-as párt részéről elfogadva nem lesznek. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Sőt ez ellen a párt küzdeni fog és küzdeni kell, nem fogja számlálni soha, hogy hányan vagyunk, nem fogja nézni, hogy mily időben hozatik a javaslat ide, hanem a meggyőződésének teljes erejével küzdeni fog, úgy a mint küzdeni köteles. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Ezen szempontból méltóztassék a t. ház mai küzdelmeinket bírálni, és akkor egymáshoz közeledni fogunk, de azok a megtámadások, azok a felénk dobott rágalomok, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon), azok a címek, a melyekkel önzetlen, nemes, és hazánk javáért folytatott küzdelmeinkben illetetünk, azok csak elkeserítik a vitát, de nem győznek meg, hanem a küzdelemben még erősebbé tesznek bennünket. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) Ezt kötelességem volt a magam és társaim nevében kijelenteni.

És most t. ház, tovább menve ezen törvényjavaslatot magának a kiegyezési alapon álló pártnak szempontjából bírálom, vajjon mily eredményre jutunk? (Halljuk!)

Az 1867-iki kiegyezés egyik alapfeltétele szerint szabad kereskedésnek kellett volna meghonosodni. Jól tudjuk, t. ház, felesleges bizonyítgatnom, hogy ezzel szemben a legmeherevebb védvámrendszer uralkodik úgy nálunk

mint az egész Európában. Ezen merev védvámrendszernek következtében az, hogy ezen prémium kérdéssel itt e házban most találkozunk, a mely kérdésben nem kevesebb követeltek tőlünk, — mint hogy mi a virágzó osztrák cukorgyárak javára, a hozzájuk hasonlítva nagyon kevés számmal levő, most még csak fejlődő magyar cukor gyár-
ipar vámi segélyezésére és elenyésző nagyon csekély mértékben a cukorrépat termelő gazdaközönségnek is csekély javára, elvi álláspontunkat megtagadva a törvényjavaslatot fogadjuk el, vagy legalább annak törvényerőre emelkedését itt a házban állásfoglalásunk által ne nehezítsük.

Hát hol voltak azok a tisztelt cukorrépa termelő birtokos és nem birtokos urak, a kik most a kormány támogatására oly gyorsasággal sietnek. Hol voltak ezek a t. cukorrépa termelő urak akkor, mikor Magyarország gazda közönségének nem egy részéről, nem egy részének boldogulásáról, hanem az egész magyar gazdaközönség helyzetéről volt szó. Hol voltak p. o. az 1882. vámtarifa elfogadása alkalmával, mikor a külföldről behozott búzáknak és természetnyeknek a vámját oly nagy mértékben leszállították, hogy a búzára csak 50 krni, a tengeri, zab, és árpára csak 25 krnyi, a búzaliszt és gabonaárleményekre csak 1 frt 50 kr behozatali vám szabadt, mikor a gyapju behozatala egészen vámentessé tétetett. Vagy hol voltak ezek a t. cukorrépa termelő urak akkor, mikor a román buza kedvezményes behozatala megengedett? Akkor nem kérelmezték tudtommal, vagy nem jöttek, — hogy minket, akik az ellenküzdeletünk, támogassanak mert hiszen ezzel nem tettek volna a kormánynak kedves szolgálatot. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

De t. ház! Tovább megyek. A második feltétel, amire hivatkoztam, a kiegyezési törvénynek második alapfeltétele, hogy az osztrák államadósságból nem fogadjuk el többet csak annyit, amennyit az 1867-iki kiegyezés megkötelező elfogadtunk. Ez is — hogy azzal a jó magyar kifejezéssel éljek, amit ez a törvényjavaslat használ, meglehetősen hatályos kívül helyeztetett még az 1867-iki kiegyezés alkalmával, mikor az elvállalt terhek viszonzásául nem önálló magyar jegybank adatot mi nekünk hanem az osztrák 30 millió bankadósságnak egy része a kvóta arányában Magyarország terhére elfogadtattak. (Ugyvan! Ugyvan! a szélsőbaloldalon.) Jzt azonban nem fejtegetem, mert ezen törvényjavaslatl szoros összekötésben nincs, de már a törvényjavaslatl szoros összefüggésben van a kiegyezési törvénynek 3-ik alapfeltétele, mely szerint a közös vámterületben mindkét állam pénzügyi érdekeinek megóvására a paritás alapján oly intézkedések törtéjenek, melyek kizárják annak lehetőségét, hogy egyik fél a másikat megkárosítsa, vagy egyik fél a másik fél jövedelmét csökkenthesse.

T. ház! Vagy elfogult ember, vagy nem akar az látni, aki már ma tagadja, hogy nem tagadja, hogy nem látja, hogy 10 év leforgása alatt a közös vámterület keretében az osztrák gyár-
ipar nyomása következtében mai összes kezmi és házi iparunk hová süllyedt. Hová lett t. ház! azon szövő, bőr s az ötvös ipar, amely már oly virágzásra jutott volt, hogy a belföldi szükségletek nagy részét csaknem kielégíteni volt képes? Vagy, ha most széjjel nézünk vidéki városainkban, azon vidéki városok közt pl. Debreczenben, hová lett azon, oly erősen virágzott gubás, szürszabó, timár, szügyár:ó, lábbeli készítő s más ipar. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Iparosaink oly jó módban voltak, hogy hivatalt nem fogadtak volna el mást, mint a mely hivatalt ingyen, mint tisztelbeli hivatalt városok s egyházak javára buzgalommal viselték. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ma a ki kétérdik, jöjjön oda és győződjék meg, minő helyzetben vannak azok az iparosok. Van még köztük olyan, a ki örökölt vagyonából tisztességesen tartja magát és családját, de legnagyobb részük ma már önhibájánálkül oly helyzetbe jutott, hogy családjának mindennapi fentartásáért kell nekik, még pe-

dig nagyon erősen, küzdeniök és ha egyetlen egy hivatalsszolgai vagy ehhez hasonló jövedelmű állás megürül, közülök nagy számban, és kérve zörgetnek azon állások elnyeréséért. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hát t. ház, nem lehet megczafolni, hogy 30 év alatt a közös vámterület keretében az osztrák gyár-
ipar nyomása alatt odáig jutott már kézi és házi iparunk, hogy iparosaink helyzete valóságos és nagyon nehéz lett. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És vajjon mit nyerne ezért cserébe közgazdasági téren, mert hiszen első sorban földmivelő állam vagyunk? Halljuk Halljuk!

Ezen cukorprémiumról szóló törvénye javaslat tárgyalása közben, mikor egyik képviselőtársam kiszámította és mikor itt e házban az ő kedélyes modorával előterjesztette, megjegyeztem magamnak, hogy a tuloldal tagjai közül többen mosolyogva fogadták azon fejtegetését és állítását, hogy legfeljebb a prémium tizenegyedrésze z, a mely minket jogosan és törvényesen terhelhet még a kiegyezés megkötése esetén és a közös vámterület keretén belül is. Pedig annak a képviselőtársamnak, Kolozsvári Kiss Istvánnak igazsága volt. Ugy van! (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azóta már t. ház ugyanazon az oldalon, mint innen többen tetek számítását, egyiknek számítása szerint 10 %, másiknak számítása szerint 9 és egy töredék százalék az, a mivel nekünk törvényünk értelmében a praemium összegéhez járulunk kell.

En ezen arányszám vitatásába nem bocsátkozom; nem keresem azon arányszámot azért, mert hiába sürgettettem ezen oldalról annyiszor, a hivatalos statisztikai adatok elő nem terjesztették sem a t. pénzügyminiszter ur, sem állami titkára, a ki pedig mint szakértő itt van, és a kitől mi várva-várjuk a felvilágosítást, annyi kérés és sürgetés dacára mind maig nem tartották magukat hivatalosnak, vagy a pártot nem tartották érdemesnek, hogy felvilágosítsanak szolgálatuk és az adatokat nyilant és határozottan előterjesszék. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

En csak elvi téren vitatkozom t. ház s így kijelentem, hogy meggyőződésem szerint a kiegyezési törvények alapján, ha már a közös vámterület fenmaradna is Magyarország ezen praemiumhoz több hozzájárulás nem kívánható, mint amennyi a magyar cukorgyárak által termelt répából a külföldre való kivitel. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

És most kérdem, azon cukorrépat termelő urak, mikor kérvényekkel sietnek ide, maguknak és a közgazdaságnak érdekében nem helyesebben cselekedtek volna-e, ha azon felirataikban azt kérték volna a t. kormánytól hogy ha már ez a praemium megszavaztatik, köttessék ki, hogy amily arányban fogunk mi ezen praemiumhoz hozzájárulni, olya arányban állitassanak fel az osztrák cukorgyárakkal szemben Magyarország területén cukorgyárak. — Addig pedig, míg az az idő eljön, mert az egyszerre nem történhet, hogy csak a cukorgyárak szövetkezeti alapon itt is és oly számban felállitassanak, addig kérték volna a kormánytól, hogy ha már ezen praemiumhoz hozzájárulunk, biztositassék a magyar cukorgyárak részére az, hogy ők olyan mennyiségben vihessenek ki általuk termelt cukrot külföldre, mint amilyen mértékben mi a praemiumhoz hozzájárultunk (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ezzel — azt hiszem — többlet használtak volna azon urak önmaguknak és a közgazdaságnak. De ezt nem tették, mert ezzel sem tettek volna a t. kormánynak kedves szolgálatot. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) — Most, mikor iparunk oly válságos helyzetbe jutott, vajjon mit tapasztaltunk? Azt tapasztaljuk, hogy Ausztria Magyarországnak nem csak összes nyesterterményeit dolgozza fel, hanem ezenkívül még külföldről bevisz félig készített arucikkéket, azokat műiparozikoknak készíti el és azokat is unid itt Magyarországon értékesíti. (Igaz, ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ez az oka annak, hogy Ausztria gazdag és virágzó iparos állammá lehetett. (Igaz, ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mi pedig oda

jutottunk, hogy a magyargazda közönség a maga nyersárait igen csekély árért kénytelen eladni és kénytelen eladni azon drága szövet-ségeinknek, akiknek a közös vámterület keretében azáltal készítet árucikkéért éventént olyan sok millió tributumot fizetünk. — (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Hát t. ház erről e térről csak egyetlen példát legyen szabad felhoznom. Ott van pl. a hajdan virágozni kezdett szövőipar. Ma mit látunk? A magyar termelő, a gazda igen csekély árért eladja a gyapjút a kis kereskedőnek, az eladja a nagy kereskedőnek, az osztrák nagykereskedő pedig eladja az osztrák gyárosnak, az a gyáros posztót készítet belőle, a készítet posztót aztán eladja az osztrák nagykereskedőnek, az eladja a magyar nagykereskedőnek ez eladja a magyar kiskereskedőnek, ez eladja a szabónak, és mikor a magyar ember a maga egyetlen ünneplő ruháját abból elkészítetteti és azt magára veszi, vagy nem tudja, vagy elfelejti, mennyi tributumot fizetett a közös vámterület keretében annak az osztrák iparnak, (Igaz! ugy van! a szélsőbaloldalon) azon szövetért, a melyből az ruhája készült.

De ha így vagyunk, még csak egyetlen egy kérdést vetek fel; vajjon mit nyertünk mi ezért cserébe? — Mivel viszonzatott mindaz, a mit mi veszítettünk, mit nyertünk viszonzásul mezőgazdasági téren — mert hisz mi első sorban földmivelő nemzet vagyunk. En az országnak igen sok vidékén megfordultam, dicsekedve mondhatom, mert dicsekedésemnek és szerencsémnek tartom, hogy az országban igen sok földbirtokossal vagyok ismeretségben, mikor velük találkozom és ezen kérdésekről beszélgetünk, egyaránt azon nyilatkozatokat hallok és arról győződtem meg, hogy Magyarországon nemcsak a munkáskérdés az, amely aggasztó, hanem a munkás kérdéssel együtt egy sokkal nagyobb és végkövetkezményeiben veszélyesebb helyzet az, mely elé jutottunk.

Magyarországon ma már ugy a nagybirtokos, mint a középbirtokos és kisbirtokos osztály bizonyos válságba jutott. (Ugy van! a szélsőbalon.) Vannak még a nagybirtokosok közt, sőt vannak a népből szorgalmuk útján meggazdagodott kisbirtokosok közt is egyesek, kik a válságot kiállják, sőt némi előrehaladást is tudnak szorgalmuk, takarékoságuk által felmutatni, de merem állítani, hogy főképen a magyar birtokos középosztálynak helyzete ma már olyan, a mely teljesen és megdöbbentő mértékben válságos. (Igaz! Ugy van! a bal és szélsőbalon.) Azok a kiszámíthatatlan köz és magán törhek, adók, adóságot, az osztrák verseny, az osztrák túlkövetelés, a hazai kormány, az uralkodó politikai rendszer, az uzsora, a nemzeti ipar és kereskedelem hiánya, mindezek ugy megneveztek ma már a nagy, közép és kisbirtokos osztályainkon, hogy azoknak tagjai kisebb vagy nagyobb válsággal küzdenek. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

És ha mi ezen a téren tovább haladunk és ha politikai és közgazdasági rendszerváltozás által új helyzetet teremteni nem igyekszünk, akkor előbb vagy utóbb, de elfog következni az idő, mikor néhány nagybirtokos, a holtkéz, a pénztözsérek ligája és a proletarok milliói fognak ezen országban egymással szembeszállani. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Ma, hát! Istennek, még nem vagyunk itt, de ma is már, a ki komolyan szétnezi a haza területén és nemcsak nézi, de meg is figyeli a történeteket, kénytelen megvallani, hogy ma is már a létért való küzdelem, különösen a közgazdasági téren, teljes erejével és minden irányban megindult.

Ma már t. ház, a munkaadók és a munkások, a termelők és a kereskedők, a pénztözsérek és a hitelt keresők az egész országban kisebb vagy nagyobb mértékben egymással szemben állanak; ma már odáig jutottunk, hogy azok a fekete pontok, a melyekről itt e házban szó volt, nemcsak az alföldön, hanem a hazának minden vidékén és mindig sürűbben lépnek fel.

A magyar nemzet elismerem, (Halljuk

Halljuk! hogy mindig pártoskodó nemzet volt. (Zaj. Elnök csenget.) A pártviszály és a párt-harc sokszor dult már e haza földén és sokszor nagy sebeket ejtett. De volt a magyar nemzetnek egy ősi erénye és az az ősi erény pedig abban állott, hogy társadalmi téren és egyházi téren türelmes volt. Ma t. ház fájdalommal kell jeleznem, hogy ez en ősi erény is megnyirogatva van. T. ház, a közös vámterület kötelekében 30 évi tapasztalat ekként bizonyítja be azon nemzetgazdasági nagy igazságot, hogy egy vámterület kebelében és területén két állam meg nem élhet, mert a vagyoniilag gyengébb, elebb vagy utóbb elpusztul és megsemmisül. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Csak természetesen tehát, ha mi e pártnak tagjai fennálló törvényeink alapján követeljük, az önálló vámterület létesítését. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.) De ezzel egybekötöttén követeljük az önálló banknak megvalósítását a hazai ipar és kereskedelemnek és mindennekfelett a földmívelésnek és gazdaságnak ápolását és felvirágoztatását. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ezért nem fogadja el ezen párt a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot, azért foglal állást és küzd az ellen egész erejével. De egyszersmind jelezni kívánja, hogy az osztrák túlkövetelések ellen most és mindenkör állást fog foglalni. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.) En t. ház kijelentem, hogy dacára azon helyzetnek, a melyet látunk és amelyet erőteljű bár, de meggyőződésem szerint feltárni igyekszem, mi küzdeni fogunk egész erőnkkel azon közgazdasági és politikai rendszer ellen, amelylyel szembeállunk (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.), küzdeni fogunk azon meggyőződésben, hogy az oly régóta fennálló rendszer dacára is még nem kadaver a magyar (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) küzdeni fogunk azon tudatban, hogy még nem következett el ezen nemzet tagjaira nézve a költő által oly busz erzetel jósolt nagyszerű halál; küzdeni fogunk abban a reménységben hogy ha az a magyar nép, amelynek megbízásából mi itt vagyunk és a melynek érdekében mi itt szavunkat felemeljük, az a magyar nép előbb utóbb megismeri azon szocialista tanokat, melyek nem magyar embernek valók s a melyek őt csak veszélybe dönthetik s felvilágosítottán igaz és valódi helyzetéről, meg fogja hallani a legjobb édes anyának, ennek magyar hazának a hívó szavát s ha csakugyan, amint mondva volt nem boldog a magyar, akkor talpra fog állani a magyar, hogy alkotmányos uton, törvényes eszközökkel a personalis unio alapján kivívja azt, a mi őt törvényeink szerint megilleti; kivívja hazánk általi önállóságát és függetlenségét. (Élénk helyeslés, tetszés és eljenzés a szélsőbaloldalon.) Azért nem fogadom el a törvényjavaslatot, hanem pártolom az e párt részéről benyújtott határozati javaslatokat, (Élénk helyeslés és eljenzés a szélsőbaloldalon.)

Hermann Ottó és Tóth Laci.

Debreczen, július 12.

A hosszú hajú Hermann Ottót, a nagy tudóst és tantoríthatatlan függetlenségi magyart alighanem minden ember ismeri az országban, sőt munkái után a külföld elött is egyike a legelismertebb nagyjainknak, Tóth Lászlót, vagy a hogy közzájón neveztek — »Laczi« tenei és rábei nemes Tóthok fajtájából kevesebben ismerik ugyan, pedig szinte nagyon eredeti és derék ember.

Tóth Laci római ktholikus igazgató tanító itt Debreczenben s nem hiába, hogy olyan mokányul kipederve bajsza, de ő az érdeme volt az uzsorás hajsza, mivel Laczi-czimora annak udjejen, mint ujságíró tollal is szolgált a nemes város érdekeit.

Hatalmas alak. Olyan vastag nyaku, mint egy zászlótartó a Wallenstein táborából. —

Allandoan vidám a kedélye. Szer a tréfára, habár gyakorta maga is fizette meg az arát... Tóthkalandokat élt át, — mint Alborák... Királyfogadtatásoknál, főhercegi ünnepi ebédeken mindig jelen volt s hatalmas alakjával, de még hatalmasabb hangjával mindig, bármely nagy tömegben felköltötte az érdeklődést.

Mint már irtuk is, a Laczi hangjának harmadrészét még az öreg biboros Schlauch is irigylí — Debreczentől. És Mezei Ernővel, a kitűnő, de nehéz hallásu publicistával, ki ezelőtt gyakoribb vendég volt Debreczenben, egyedül a Laczi tudott társalkodni. Nem volt akkor tubusra szükség s bárha a házából a Laczi óriás recsegős hangjára mind kiszaladtak az utcára a kíváncsi népek, hogy nézzék, miféle oroszláni hang ez? De legalább Ernő bátyánk is elismerőleg, meglegedetten mondta:

— Tóth Laczi halkan beszélt, de értelmesen...

No, hát ez a Tóth Laczi össze került ami legkedvesebb, legeredetibb bogarászunkkal Hermann Ottóval is. Hermann Ottó a »Bika« egyik szobáskájába volt beszállásolva ahova a debreczeni ujságírók testületileg siettek az üdvözlésére.

— De fiuk, Ottó bácsi ám nagyot hall, mondta Grünwald József jelenleg a kereskedelmi s iparkamara segéd titkára, azért holmi czérna hangon nem lehet vele beszélni...

— Majd beszélék én veled, — szolt büszkén s önézettel Tóth Laczi, hogy csak ugy harsogott a »Bika« folyója a bamatatos hanganyagtól...

— De nagyot kiáltám, biztatták Laczi a többiek, ravaszul összesomolyogva.

— Ide kell bizni! mondta Laczi. Odaértek a szobájához. Kopogtattak, de nem szolt senki.

— Biztosan nem hallotta, mondta Szombati s benyitottak bátran az ajtón.

Hermann Ottó ép az asztalnál állott.

— Vann szerencsém magunkat bemutatni!!! kiáltotta Laczi óriás hangjának teljes kibocsátásával, hogy az erek is szinte kidagadtak a nyakán s a plafond pedig majd hogy nem reájuk szakadt...

— Kedves öcsém, nem vagyok én annyira süket, szolt erre közbe Hermann Ottó mosolyogva, de Laczinknak mégis igen borzalmasnak tetsző angol flegmával. A jó Laczit megint beugratták egy Alborák kalandba a többi fiuk...

Hajdu Huszár.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, július 12.

Az országházban ma Holló és Rakovszky képviselők beszéltek hosszabban érdekesebben. Rakovszky felhozta a »Függetlenség« ama cikkét, melyben az volt írva hogy Herczeg Ferencz miként tagadta meg a Barth a Miklós kegyelmi kérvényének az aláírását.

— A pozícióm nem engedi, így szolt ekkor Herczeg.

— Ugy látom mondá Rakovszky, hogy a tulajdonal mindenkinék van ilyen érdekes pozíciója.

Rakovszky után Herczeg Ferencz személyes kérdésben akart felszólalni, de felszólalását máról halsapra halasztotta.

Szerb tit.

Buda... A karlóca... Nikolics F... felsőbb ké... totta. A fe... naságon k... kar pedig... Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz... Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Ni... vözölte a... riarcho fe... Niko... dott, meiy... székét. — királyi biz...

Széjj... Eger... les tartás... varták a... német kéj... A n... Budap... Vilmos u... hajóján... szakadt, szeme fel... vérelönté...

Szerb tüntetés a magyarok ellen.

Budapest, jul. 12. A Debr. ered. táv. A karlócai szerb egyházi kongresszust báró Nikolics Fedor a király magyar nyelvű legfelsőbb kéziratának a felolvasásával megnyitotta. A felolvasás alatt a diszszázad katonaságon kívül a téren sortűzet adott, a zenekar pedig a néphimnuszot játszotta.

Nikolics báró ezután szerbül üdvözölte a kongresszust, mire Brankovits patriarcha felelt.

Nikolics magyar megnyitó beszédet mondott, mely után Brankovits elfoglalta az elnöki széket. — A szerb radikálisok tiltakoztak a királyi biztos magyar megnyitójára ellen.

Széjjel zavart német gyűlés.

Égerben a csehországi németeket a gyűlés tartásában megakadályozták a széjjel zavarták a kirendelt katonák. A gyűlésen több német képviselő is jelen volt.

A német császár balesete.

Budapest július 12. (A Debr. ered. táv.) Vilmos német császárt szerencsétlenség érte hajóján. — Az árbóc kötélzet felvonója leszakadt, a császára eset egy kötéll, mely a szeme felett úgy megsértette a császárt, hogy a vérrelöntést védkötéssel kellett elállítani.

Ujdonságok.

* **Lilla gyűrűje.** Abból az alkalomból, hogy a tata-tóvárosi kedves s lelkes öreg ur, a híres Lilla fehérhaju unoka öcsöcsö V a j d a Elek a becses ereklyével, a Lilla illetőleg Csokonai V. Mihály jeggyűrűjével elzarándol Debreczenbe a költő sírjához s átadta az ereklyét a Csokonai kör jeles, hűséges vezetőinek ebből az alkalomból a legtöbb fővárosi lap foglalkozott Csokonai poétával a szépséges **L i l l a v a l s a** gyűrűjével, de alig egyik is oly melegen, annyi jó ízű kálvinista hangulattal, mint a »Magyar Hírlap« ismeretlen az elmosódott nyomás miatt ismeretlen jegyű, kiváló tárczairója. A remek, hangulatos tárczát mely, mint a Hatvan utczai temető virágai oly kedves, hol Csokonai is elvan temetve, lapunk mai tárczarovatában mi is megösmerteljük olvasóinkkal. Hisz a mi városunk fiáról, a mi kálvinista Debreczenünk nagy diák poétájáról szól, igen érdekesen ismertetőn azon baráti viszonyt, mely Csokonai s a hevesi P a p s z á s z család egyik nemeslelkű tagja között fennállott, mely derék földesúr Csokonai, nem csupán jó szóval bátorította, hanem anyagilag is hatalmasan segítette költőnket bus élete utolsó percéig.

* **A polgármester szabadságon.** Si m o n f f y Imre kir. tanácsos polgármester a ma reggeli gyorsvonattal nejével együtt Karlsbádba utazott, honnan a jövő Augusztus hó közepe táján fog vissza érkezni. Távolléte alatt a polgármesteri teendőket Komlóssy Arthu főjegyző és polgármester helyettes végzendik.

* **Csendháborító kocsisok.** A késő éjjeli órában két berkocsis nagy csete-patét rendezett a Bika szálloda előtt. Azt hitték övék a világ, mert még a csend és nyugalom helyreállítása érdekében beavatkozó rendőrökre se hederitettek. Váltig hangoztatták hogy nagyobb urat nem ismernek maguknál. A rendőrségnél majd bebizonyítják nekik az ellenkezőjét.

* **A kíváncsi öngyilkos.** A legtöbb öngyilkos arra kéri a hátrahagyottait, hogy akadályozzák meg a porhüvelyének felboncoltatását. S i p o s István hadházi földműves már

fővilágosultabb volt e tekintetben is, mert ő magát felakasztván, a következő levelét hagyta hátra »Ha meghalok vigyetek ki azonnal a bódéba. Bonczoljatok fel, nézzétek meg mi van bennem? Isten veletek!« A kíváncsi öngyilkos végzetes tettének az oka gyógyíthatatlan betegség volt.

* **Uj iparvállalat** Mint értesülünk Bereg megyében új iparvállalat létesült és pedig egy faszeg és kaptafagyár.

* **Üres lakások.** Igy július táján csak észreveszi a figyelő szem, hogy egyik ház ablakainak befüggönyözését követi a másik, a harmadik s a többi. — És ezek a függönyök makacsok. Hiába ostromolja azokat a szerelmes legény szive, hogy tűnjének el az ablakok közül, n e m t ű n n e k a z o k e l ! — A h n é h á n y h é t t e l e z e l ő t t m é z m u k á t l i k v i r i t o t t a k a z a b l a k o k b a n s m o s o l y g ó e d e s l e á n y a r c z o k n e v e t e k l e a v i r á g o k k ö z ű l . D e m o s t ! I s t e n e m , m i l y e n v á l t o z á s á l l o t t b e e g y s z e r r e ! P e r s z e a n y a r a l á s . E z a e l l e m e s é l v e z e t t e s z i m i n d e z t . A l a k a s o k m e g ű r e s e d n e k , s z é p a s s z o n y o k , s z e p l e á n y o k , m e g a n n y i a r a n y o s g a l a m b , k i r ö p ű l n e k b e l ő l ű k , s é l i k v i l á g u k a t , m e s s z e a p o r o s v á r o s t ó l , a h o ü d ű l n e k .

* **Megőrült, mert a gyermekét meggyilkolta.** Papai Imréné, cselédasszony öt évet töltött Mária-Nosztrán a fegyházban, mivel a gyermekét meggyilkolta. A rabságban töltött esztendőit csak töltötte, hanem a kísértő árnyól nem tudott szabadulni még a büntetés letöltése után sem. A meggyilkolt kis gyermekét szemrehányó szemével, ködszerű árnyék alakjával mindig szeméi előtt látta s nem tudott a zavart le kimeretétől nyugodni. Ha cselédként helybe állt, akkor egyet-hattné nem volt tovább sehol sem maradása, menekült a kísértő árnyék elől, mely végre is a tébolyba kergette. A szánandó asszonyt annak magyiselete miatt a rendőrség tegnap végre letartoztatta, hol orvosilag megvizsgáltatván, megállapították, hogy csendes örült, ki folyton meggyilkolt gyermekének a kísértet alakjával képzelődött. Gyógykezelés végett a Nagy Kállói teboiydába fogják atkűldeni.

* **Közigazgatási bizottság ülése.** Ma délelőtt 9 órkor a megyeház tanácstermében a közigazgatási bizottság gyűlést tartott.

* **Gyermeki hála.** »Egyetlen fia volt anyjának, rosz, elvetemedett kölyök«, mondhatjuk ezt a régi verssel F u c h s Hermanról, mint az alábbi történet igazolja Fuchs Jónásné szegény földhöz ragadt asszony volt, ki keservesen nevelte fel fiát, nehezen keresett krajczárjaiból. S most, midőn az akasztófa jelöltje elég munkaerős volna, hogy éde anyját ag napjaira megkímélné s érte dolgozna, úgy hálalta meg édes anyja eddigi jóságát, hogy egy lump czimborájával — névleg Schmidt faczér lakatos legénnyel — összebeszélve, »aját édes anyját meglóptak. Két párnát, paplan és konyha eszközöket loptak el. A rendőrség Schmidtet elfogta, de a kísértő rendőr elől megszökött. Fuchs Hermant pedig még mindig keresi a rendőrség.

* **Bakkancs szállítás.** A kereskedelmi és iparkamara által meghirdetett árlejtés 7900 pár bakkancs és 12100 pár könnyű czipó szállításra lejárt. Összes 8-an adtak be ajánlatot, be a debreczeni pályázók ajánlataikat nem vették figyelembe.

* **Gyümölcs tolvaj.** F r a t e r Endre S c h w a r t z butorgyáros inasa a vénkertben barackot lopott. Tetten érték és a rendőrségre kísérték, a hol alaposan megmagyarázták neki az enyém, tied, övé fogalmait.

* **Teljes tanácsülés.** Holnap kedden d. e. 10 órkor gróf D é g e n f e l d J ó g e n f e l d J ó z s e f főispán elnöklelte alatt teljes tanácsülés lesz, melyen a július 22-iki közgyűlés tárgyai adatkak elő.

* **Öngyilkos jelölt kocsis.** A homokkert soron F ü l ö p nevű birtokos kocsisa délben 12 órkor felakasztotta magát. — A kocsis azonban a kötélről levágták s megmentették az életnek.

* **Pikáns kaland.** A szerelem, a szerelem sötétverem, melybe az ember ha belebukott még jó, ha bordája árán menekülhet belőle. Egy fiatal ur, ki nyáron sárgaczipőben jár télen czilindert is visel, meg hosszú földig érő kabátot, erről savanyu arczával, üres zsebbel tehet bizonyosságot . . . C s i n o s leánynyal ismerkedett meg s egy v i g s z i u p é r a b e t é r t e k e g y s z á l l o d á b a . M e g v a c s o r á l t a k , i t t a k t a l á n m é g p e z s g ű t i s , a z t á n ? . . . N o a z t á n m i k o r a f i a t a l u r f e l é b r e d t a — t ű n d é r s z é p l e á n y k a e l t ű n t , d e a z t á n , h o g y k e r e s e t t , k u t a t o t t a z u r f i n e m l e t t e a p é n z t a r c z á j á t s e m A k i s a s s z o n y e l v i t t e a z e l e g á n s u r f i b u g y e l l á r i s á t i s , e z t ö r t é n t e g y s z ű r k e n y á r i é j s z a k á n .

* **Jótekonyczélú műkedvelői előadás.**

A műkedvelő iparos ifjak f. hó 18-án, az az vasárnap este, a »M a r g i t «-fürdő disztermében a helybeli szegény és gyermek-menház javára jótekonyczélú tánczezel egybekötött műkedvelői előadást tartanak, mely alkalommal Szigligeti Ede kitűnő 3 felvonásos népszínműve a »C z i g á n y « kerül színre. — A szindarab személyei a következők: Varszegi gazdag földbirtokos S i s z l e r : Dezső, Kurta gazdag aglegény M e n y h á r t Lajos, Gyuri unokaöcsöcsé Kovács József, Márton paraszt gazda Szabó László, Rébék felesége Kovács Margit, Éva leánya első férjétől Gyűgyei Piroksa, Zsiga cigány Kovács Mihály, Peti, Rózsi gyermekei Schmid Lajos, Menyhart Rózsi, Ferke urasági hajdu Tulnik József, Kisbíró Pongor László, Kondorné Király Eszti, Sári, Erzs, Panni paraszt leányok Krizsek Mariska, Szóke Róza, Juhász Etel Egy öreg F a r k a s M i h á l y , N á s z n a g y K r a j c z a r G y u l a , N y o s z o l y ó l e á n y o k : Nagy Zsuzsika; Krizsek Boriska, vőleylek : Suiyok Árpád, Körmeny Géza, legények : Kovács Lajos, Veres Márton, Győrösi Jenő, Bartha Géza, leányok ; Tóth Ilona, Linczbauer Karolin, Tóth Erzsike, Alberth Juliska, va-villás: Farkas István, Viberál János, Mozer Sándor. Helyárak: I. hely 80 kr. II hely 60 kr. III. hely 40 kr. Állóhely 30 kr. Kezdeté este 8 órkor, — Jegyek előre váltthatók: M a r t i n y i Lajos és Ivánovita Antal urak fodrászüzleében. Az előadás után reggelig tartó táncvizigalomra a férfiak tetszés szerinti árért külön jelvenyt valának. Az előadást és a táncvizigalmat Kiss Béla johrnevű zenekara kíséri.

* **Az első debreczeni mulatóba** egy egész csoport új tag érkezett, a melyek közül különösen felemlítjük M o l n á r k i s a s z o n y t a hangyörsény énekesnőt, P i q u e t t e k i s a s s z o n y t , — a berlini téli kertből, S t e i d l e r F e r e n c z a h i r n e v e s h a s b e s z é l ő t , B a r r i s o n n ö v é r e k e t , W i l l i á m s t e s t v é r e k n y u j t ó t o r n á s z o k e t , a londoni Empierre színházból. Famerand és Foy erőművészeket, kik nehéz lánczokon dolgoznak. Az élelmes és ügyes Angelotti szóval gendoskodik ebben a nagy megleben is szórakoztatá-ról.

* **Dankó Pista Aradon.** Mint Aradról írják D a n k ó P i s t a gyönyörű nótáival most az aradi közönséget gyönyörkölteti. A közönség annyira partolja a művész társulatot, hogy a »Nador szálló« tündérkertjében D a n k ó e k m i n d e n e s t e ö s s z e s z ű f o l t k ö z ö n s é g e l ő t t j á t s z a n a k .

* **Országos sörárpa vásárok.** Az országos magyar gazdasági egyesület ugys mint a gazdasági egyesületek országos szövetségének központja, a Pozsony és Borsod vármegyei gazdasági egyesületekkel, a miskolczi ipar és kereskedelmi kamarával és a m a g y a r m e z ő g a z d á k s z ö v e t k e z e t é v e l 1897 Augusztus havában P o z s o n y b a n é s M i s k o l c z o n o r s z á g o s s ö r á r p a v á s á r o k a t r e n d e z . A v á s á r o k a k ö v e t k e z ő n a p o k n t a r t a t n á k m e g : P o z s o n y b a n a v á r m e g y e h á z a n a g y

t e r m é b e n Augusztus hó 22 én d. e. 11 óratól d. u. 2 óráig Miskolczon a vármegyeház nagy terében Aug. 30-án d. e. 9 ó. d. u. 1 ó.-ig A vásárra bejelentett árpák eladását a Magyar Mezőgazda szövetsége közvetíti, a vásár rendezőség felügyelete alatt, s vevővel szemben szavatol a szállítandó áru azonosságáért. Az eladások a vásár helyiségben kiállított mustrák és a bejelentési ívek adatai alapján történnek. Az eladásokat a rendező biz. ellenőrzi. Vevők a mintákat a vásár ünnepélyes megnyitása előtt megismerhetik. A vásáron belépti díj a k n e m s z e d e t n e k. A vásár iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt levélbeli megkeresésre a Magyar Mezőgazdak szövetsége. Budapest Alkotmány utca 31.

* **Elhalasztott presbiteri ülés.** A folyó hó 11-ére, vasárnap d. e. 10 óra hirdett presbiteri gyűlés f. hó 16-ára, péntek délutánra elnapoltatott mivel, a presbiteri határozat képes számban nem jelent meg. A gyűlés tárgyai, mint már írtuk is, az énekvezéri állás betöltése iránti intézkedés, bizottsági tagok választása és folyó ügyek leendnek.

* **Simli Mariska legújabb kalandjai.** Simli Mariska a szoknyás lapszerkesztő; ki Debreczenben is elég jól ismert alak, már ismét beszélt magáról. Az „Alkotmány”-nak írják Vasmezejéből a következőket: Simli Mariska, az exotikus hölgy, ki ezelőtt néhány évvel — megmagyarázhatlan magaviselete miatt sűrűen foglalkoztatta az újságokat ismét föltűnt a láthatáron, jelenleg is reverendában, zsiros collarával a nyakán — végigjárta a vasmezei arisztokrata családokat. N e m z e t k ö z i h a l a d a s, továbbá a „Styria” című műveire, a melyeknek czimlapján a munkatársak között előkelő papi emberek nevei szerepelnek — előfizetőket gyűjt. Ezenkívül a magasabb erkölcsstanból jámbor hallgatóinak ingyenes előadásokat tart, a melyekben feleketneküli vagyok, nem vagyok még fölszentelve» s hasonlólag illusztrálja beszámíthatatlanságát. Többek közt egy jó lelkű grófi családnál is megfordult, amely egy órai keresztény türemskedés után kereste az alkalmat, hogyan szabadulhatna szépségesen a rejtlen misztól. Meg is találták a szabadulás módját. Midőn a cilinderes hölgy azt állítja, hogy X. szomszédos grófi családhoz azért nem megy szívesen, mert az néppárti — nyomban fölkel a házbéli szellemes grófi kisasszony, s meghajította magát, azt mondá: „Mi is néppártiak vagyunk!” a mire a titokzatos vendég befejezve magaróptól előadását — ellillant. Ajánljuk mindenkinek a módszert! A rendőrséget pedig kerjük, szíveskedjék már valahára ezeknek a papi állást kompromitáló hóhortoknak véget vetni.

* **Felfedezett kártyabarlang.** A rendőrség ügyes detektívje, M o s k o v i t z kártyabarlangot fedezett fel szombaton éjszaka 11 órakor kint a Csapó-utca végén a Möriz telepen. Ez a hely már rég egyike a legveszedelmesebb, legkétesebb hírű helyeknek, hol csavargók, naplók egész bandákat képeznek. M o s k o v i t z most egy hat tagból álló kártyás bankot ugrasztott szét, hatan voltak, mind kőművesek és az egymás heti keresményéért viaskodtak hazard domino játékon. Moskovitz úgy a bankban talált pénzt, mint a kártyát lefoglalta s az érdemes kártyás tagjait pedig feljelentette.

* **Eleven újság Máramaros Szigeten.** A vidéki hírlapírók szövetsége javára Máramaros-Szigeten — mint levelezőnk írja — a közel napokban be fogják mutatni az „Eleven Újság”-ot az ottani hírlapírók. — Az érdekes estének programját Szépfaludi Örlössi Ferencz állítja össze.

* **Tanfolyam a dadogók és hebegők részére.** A siketnémák kolozsvári országos intézetének felügyelő bizottsága által a dadogók

és hebegők gyógyítására rendezett tanfolyam már megkezdődött. Eddig azonban, nyilván a tanulóknak vizsgálataikkal való elfoglaltságuk miatt, nem jelentkezett annyi növendék, hogy két tanfolyam számát egészen betöltsék. — Ennélfogva a tanfolyamok vezetője G á c s é r József siketnéma intézeti tanító, ki a dadogók és hebegők szakszerű oktatására is képesítve van, ez uton hívja fel mindazok figyelmét, kik bármiféle beszédhibában szenvednek arra, hogy nálá a siketnémák intézetében a tanfolyamon való részvétel végett személyesen, vagy írásbelileg mindig jelentkezhetnek. A tandíj havonként 5 forint van megállapítva; igazolt szegénység esetén azonban az intézet felügyelő bizottsága fel, sőt egész tandíjmentességet is, engedélyez. A tanfolyamok felett való közvetlen felügyeletet T a r i t z k y Ferencz siketnéma intézeti igazgató gyakorolja. Azok, kik előrehaladott koruk, vagy egyéb okok miatt külön kezelésben óhajtanak részesülni, e végett a tanfolyam vezetőjénél szintén jelentkezhetnek.

IRODALOM.

Az „Ország Világ” az asszonyi ruhákról. Az asszonyi ruhákról az elmúlt hetek egyik rendes szenzációja volt a kuriának az az ítélete, melyben kimondta, hogy a férj nem köteles azokat a szabószámlákat kifizetni; a melyeket feleségeik hátamegett tuduk nélkül csinálnak. Ebben az érdekes ügyben a nők legkedvesebb szépirodalmi heti lapjuk az „Ország-Világ” egy szinte szenzációs kérdést intéz olvasóihoz: mennyi ruhára van egy nőnek szüksége egy esztendőben. Egy egész seleg mosolygó női arc várja kíváncsian a feleleteket. Különben is az „Ország-Világ” az az újság, a mely minden számában ingyenes actualis képeket s különösen szépirodalmi czikkeket közöl. E heti számában is vagy harmincz szebbnél-szebb képet s szép verset és novellát találtunk. Az „Ország Világ” előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Hold uca 7)

Szalay Magyar Nemzet története. Még a poki meleg sem kaszt meg minket abban, hogy ismét meg ne emlékezzünk irodalmi rovatunkban a Lampel R. (Wodianer F es fia) budapesti könyvkiadó czégnél megjelent Szalay-Baróti-féle „Magyar Nemzet Története”-ről, melyből most a 60-ik füzet érkezett hozzánk. A II. Rákóczy-féle fölkelésnek rendkívül érdekes eseményeit olvassuk e füzetben; a kuruczvilág utolsó fellivallását az ő szövevényes politikai szereplőivel és hadi korypheusaival látunk magunk előtt elvonulni Szatmárig, hol a rég áhitottot béke hazai történelmünk egyik legeseménydusabb, de egyik legszomorubb korszakát is bezárja. (1711.) — Jelen füzetünk külön melléklete I. József császár-királynak az arczképe. — A szöveg közé nyomott illusztrációk pedig a következők: III. Károly svéd király, Heister Siegfried, Károlyi Sándor arczképe és aláírása, Harez kuruczok és labanczok között, Pálffy Janos, II. Rákóczy Ferencz aláírása, Nagy Péter orosz czár, kuruczok. A majthényi fegyvertétel, Eleonóra császárné és III. Károly meg erősítik a szatmári békét.

TARKA-ÉLET.

Író és politika.

— Tanulságos történet két jelcathen. —

Személyek:

Politikai lelkiismeret.

H e r c e g F e r e n c z.

I. J e l e n e t.

Politikai lelkiismeret: (Kezeit tördelve könnyező szemekkel). Ferencz, Ferencz! hogy tehetsz ilyet! Hogyan fogadhatod el a kormány jelölését? . . .

Herczeg Ferencz: (Uppmann füstölve) Hja, nagyságos ur leszek!

P. I.: De hiszen akkor elvtagadó lesz. Eddig egy ellenzéki lapnál voltál hírlapíró és most egyszerre átcspasz a kormányhoz! De gondold meg, hogy megvetés lesz jutalmad, elvtagadónak fognak nevezni mindenütt.

H. F.: (Hidegen fagyos hangon.) Mondhatom nagyságos asszonyom, unlat a beszéde. De mit is értik ezt az asszonyok. Önök csak elérzékenyedni tudnak, így pedig nem lehet előre haladni a magasba. Különben nyugtassa meg magát, nincs elvtagadás a tettemben. Én nem politikus vagyok, hanem író. Az író pedig nem ösmer politikai pártokat. . .

II J e l e n e t.

Személyek:

Írói lelkiismeret.

Herczeg Ferencz.

Írói lelkiismeret: (Kezeit tördelve stb.) Ferencz, Ferencz megölsz a kegyetlenséggeddel. Hogy is lehetsz ennyire szivtelen! Megtagadni a Bartha Miklós kegyelmi kérvényének aláírását! . . .

Herczeg Ferencz: (Még-Uppmann szívtart füstölve.) Eh! most meg ön kezdi! (Félre.) Mennyit is alkalmatlankodnak ezek az asszonyok. Brrr! Ki nem álihatom a könyveket. Megzavarják az emésztést. Fenn.) Hja, méltóságos ur leszek!

r. I.: De hiszen Bartha Miklós kollégád; ragyogó író, a kire büszke minden párt egyaránt, a mely magyarul olvas. Stílusa klasszikus, soha magyar próza oly magaslatot el nem ért, mint nála. . . És te is író vagy magyar író, czéhből való. . .

H. F.: (Még hidegebben, fagyos hangon.) Ösmerem már ezt a hangot, nagyságos asszonyom. Úgy látszik ma nem jó a kedve. De nyugodjék meg, helyesen cselekedtem. Mert én nem író vagyok itt hanem politikus. (Mereven meghajlik az írói lelkiismeret előtt és Bánffy udvarába megy.)

Karcolatok.

Debreczen, július 12.

Furcsa világot élünk, mintha csak nem is az uborka és kacskák sasonja volna; olyan komoly tudósításokat hoznak a hírlapok, hogy daczára a 26 fokos melegnek, szinte borsódzik az ember háta tölük. Ó szegény reporterek, mi lesz belőletek, hogy még a kánikulában is komolykodnotok kell. Nem tudtak kövér kacsat fogni, nagy események nyugózik le játszi kedveteket.

Aratási sztrájk, parlamenti obstrukció s horrendum dictu: a nemes báró politikai bölcsessége és a Kossuth párt honarútlása: ezek azon szenzációk, melyek Kárpátoktól le az Adriáig tréfa helyett a komoly munka jármába fognak minden irka firkáló embert.

De kérem csakugyan nem tréfa a dolog, eltekintve az ország minden egyéb nagy bajától, a kormányparti lapok allítására Mecsán hiszi minden jóvalól hazafi, hogy a Kossuth párt valóságos honarútlást követ el, hogy Magyarország legnagyobb államférfiának utóheretlenül bölcs politikája előtt meg nem némul, mint a bárány, mely mészárszékra vitetik.

A Pesti Hírlap minapi vezércikke meg valóban megrendítette a mucsai intelligencia néhány bódult függetlenségi tagját is. Hogy ne! Hiszen habár egy ilyen pártokivüli s minden pártszenvédélyen felül álló lap is karhotalja a Kossuth-párt működését; ki allhatna ellent, hogy fejébe ne férkődzék a honarútlás gyanuja.

Okos ember ám az a vezércikk író! úgy van vele, mint az egyszeri plebános. A tisztelendő atya ugyanis a szentek csudateteleiről beszélt hallgatói előtt és pedig a legerősebb meggyőződés hangján; a mint vége lett a predikációnak, kiment kérdezte tőle egy bizalmasa, hogy hiszi e csakugyan mindazokat, a melyeket hirdett s a jeles ferfi így válaszolt: K e d v e s ö c s é m u r a m,

nem az a kérdés, hogy én hiszem-e, hanem hogy a hallgatók hiszik-e?

Zokogja azt is a fizetett lelkesedés, hogy a Kossuth párt az obstrukcióval veszélyezteti a parlamentarizmust; pedig mint Kossuth Ferencz írja az obstrukciónak híre hamva sincsen; csak magas szinten álló parlamenti nótát indított az ellenzék, s távol áll attól, hogy a lebdőgés fegyveréhez nyuljon, mint ezt szeretett testvéreink az osztrákok tették. Mentsen is Isten a lebdőgéstől! Mint hallik egészen másként akarja a Kossuth párt szükség esetén megvalósítani az obstrukciót. El van ugyan határozva, hogy ha más módon nem boldogulnak, elzárják a szellőztető készülékeket s ha a miniszterelnök koponyájába az izzedtség barázdákat szánt lesz esze, hogy meg retrál.

De erre hirtelen szárnyal annak is, hogy furfangos Bánffy kibocsátotta már a rendeletet hogy minden kellemetlen meglepetés megelőzése végett gigerli ingben és legyezővel jelenjenek meg ezután a képviselőházban minden igazhíthű Bánffy pártiak. Szóval, ha török, ha szakad, de engedni nem fog; mert ezen általi elhatározás rendületlenül megállapítva lett.

Bánffy nem megy Ostendébe
Nagy gondjait, hogy tenné le.
Ellene fordul az ármány,
Látszik, hogy nem Tisza Kálmán.

Okosabb volt öreg Tisza,
Minden nyáron lubizkolt.
Bánffy addig okoskodott,
Mig nem csizmadiat fogott.

A csalhatatlan fő mutti
Ki tudja, ebből hogy jut ki?
Sohse aggódjunk ő érte,
Pártja marad benn a lébe.

Styx.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

július 8

Budapesti gabonatözsde.

július 10

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	76	8.90—9.15	80	9.55—9.6
» »	77	9.25—9.35	81	9.55—9.65
» »	78	9.35—9.40	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.45—9.50	—	9.60—9.65
» »	76	9.05—9.35	80	—
» »	77	9.05—9.45	81	9.65—9.7
Pestvidéki ó	78	9.45—9.50	82	9.55—9.6
» »	79	9.50—9.60	—	—
» »	79	9.10—9.65	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.35—9.40	81	—
» »	78	9.40—9.45	82	9.60—9.65
» »	79	9.50—9.55	—	9.55—9.60
Bácskai ó	76	9.20—0.30	80	—
» »	77	9.85—9.40	81	9.60—9.65
» »	78	9.40—9.45	82	9.60—9.70
Észak magy	79	—	—	—
» »	78	—	80	—
» »	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	7.0	7.25
» másodrendű	uj	—	7.10	7.15
» »	uj	60—62	5.00	5.35
Árpa takarmánynak	»	62—64	5.65	6.15
» égetni való	»	64—66	4.35	4.05
» serfőzdei	—	39—41	4.25	3.95
Zab — — — — —	uj	—	4.10	4.00
Tengeri bánsági	uj	—	3.35	3.90
» más nemű	»	—	3.20	4.50
Rápeze bánsági	—	—	—	—

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 53—54 krajczárig, közép (páronként 250—260 kilogramm sulyban) 54—55 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajc árig.

Sertéselészám: 1897. évi július 6-ik napján volt készlet 31850 darab, 1897 július hónap 6-ik felhajtott 646 drb, 1897 július

hónap 7-ik napján elszállított 580 drb. 1897 július hónap 7-ik napjára maradt készletben 31.916 drb. A bizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Sertés-konsumvásár. A földmivelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonsum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezentul csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

CSARNOK.

A prágai ghetto ből.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. Móríc z Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás.

A csipkekereskedő.

ELSŐ FEJEZET.

24.

A főhelyet Mirjám foglalta el, a régi primator özvegye és a most kormányozó primator anyja. A prágai ghetto ekkori primatora Izraet Frankl* volt, ki igen befolyásos s kedvelt személyiség volt a legfelsőbb kormánykörökben is. A Mirjám jobbán Nechome ült, a híres Maier Fischl rabbi felesége. — Ez a Fischl volt a ros-besz-din, azaz a rabbinus collegium feje is. Aztán balról, a jótékony és tudós Jeitteles patikus felesége. A negyedik Eszter volt, ki a gazdag selyemkereskedőnek és nagy talmudistának, Wehle Efraimnak volt a hitves társa. A legfiatalabb volt a társaságban a Neustadtli Simon nagykereskedő felesége, a kis Kele, ki egyik leg-gazdagabb asszony volt Prágában s a mellett olyan elmés és szellemes asszonyka volt, hogy szellemével meghódított több hatalmas és befolyásos főurat, kikkel férje üzletileg összekötte volt s kiknek kegyét aztán ez okos asszony gyakorta érvényesítette is az elnyomott hitsorsosainak az érdekében.

A hölgyek amaz idők sajtáságos viseletében pompáztak, minőket néha még ma is láthatunk régi családi képeken. Nyakig gombolt selyem derék, selyem mellkendővel. Azután az ugynevezett parádé fejkötő aranyból, csipkéből készítve, melyekkel gyakran nagy pompát üztek. A felsőbb fejkötő alatt még egy fekete horgolt fejkötő is volt, mi gondallal elakart a legutolsó hajfűrtöt is. Azonkívül mindnyájuknak volt ragyogó ékszerük is, bárha mivel csak hétköznap volt, az egyszerűbb, közönségesebb ékszereiket rakták fel. A zsidó buzgóság — amaz istenfelő időkben reányomta bélyegét minden cselekményükre, szokásaikra, úgy hogy a gazdagabb asszonyok, más és más ékszereket viseltek, ha hétköznap, ha szombat, ha ünnepi nap volt.

Az asszonyok a „Scharfen“-nek nevezett játékot játszották, melynek ma már a nevét is elfelejték, de mely akkor a zsidó asszonyoknak egyedüli szórakoztató játéka volt. Rendesen hatan játszották, de „strohmannel“ öten is. És ép most is ez volt az eset, mivel a szerény háziasszony nem társult ez arisztokrata nők játékával, hanem inkább nagyrabecsült látogatóinak vendéglésével szorgoskodott.

— Kele! Ugy látom, hogy valami nyomja a szivedet, jegyezte meg a primatorné a kártyaosztás rövid szünete alatt. Pedig régi jó mondás: A kinek sebe (macke) van, ne tartsa kargassa azt, mert hátha tud reá ajánlani valaki refuoh-t (gyógyírt).

— Nagy igazságot mondott a primator asszony, felelt szerényen a házino, nem is társulok.

* A híres Frankl Ágost Lajos költő ósapja.

gadam, bánatos a szívem, de aligha segíthetni rajta.

— Ha épen nem valami szod (titok), akkor talán meg is mondhatná, vélte Nechome Fischl.

— Mit titkolnám... Tiz, tizenöt nap mulva a lipcei nagy vásár, hol egész esztendőre vásároltam a portékáimat. Már pedig hála Istennek, idáig majdnem mindent eladtam, friss készletre volna szükségem, hanem mit tévő legyek? Lipese nagyon messze van. És én még gyöngye vagyok olyan hosszú, fáradságos utra. Különben is a kis fiam sem hagyhatom, hisz magam táplálom. Pedig ha friss árukat nem szerezhetek be, amitől chass weso-lom (isten örizzen), — akkor egész esztendőben nem lesz semmi parnossem (ker eset).

— Nem tréfa dolog, mondta résztvevőleg a gyógyszerész. De Kele, talán küldhetné maga helyett más valakit is?

— A férjem nagyon derék, buzgó ember, ha hozott Kele zavartam, hanem a bevásárlást nem egészen jól érti.

— Micsoda lisztelettel beszél a férjéről, kacagott a vidám Wehle Eszter, még azt mondja, hogy férje nem egészen jól ért a bevásárláshoz! Mondd inkább, hogy semmit sem ért... Egyszer — még most is kacagok, ha reá gondolok, a legfiatalabb hugom lakodalmakor (chassene), valami igen-igen finom brüsszeli csipkét akartam vásárolni. De olyan csipke nem volt kirakva, mondtam hát Reb Hirschnek, hogy keresse ki azt, a mi a legfinomabb és legszebb, ha bármennyibe kerül is. Csak ott rakosgat, kalamajkál a szöveket között, egy óráig is elszöszmötölve, miközben néhány vég kartont a földre is leejtett. Várakozom, míg végül előmutat egy darab rongyot, melyet még a süteményes Ráchel is szégyelne hétköznapon is felvenni, ki pedig sárban, vízben mindig az utcán botorkál a kosarával! Kele felpirult a férje helyett is.

— Hisz kérem, a mi üzletünk inkább is asszonyoknak való.

— Ez a derék, ez az okos asszony, dicséerte a jószívű, érzékeny gyógyszerésznő. A férje valóban pompás siduchot (parti) nyert benne. Jól is teszed. A derék asszony ne is engedje senkitől a férjét ócsárolni.

Az okos Neustadtli Kele mást mondott: — Kele, de hátha Reb Kalmen Bresnitz, a nagybátyja, menne Lipcsébe? Ő már csak okos ember. Sokat is próbált az életben. Az üzlethez is ért annyit, hogy a bevásárlásoknál nem csaphatnak be.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

Nyilatkozat.

Több évvel ezelőtt a mohai Ágnes-forrás ásványvizet izleltem meg, mely nekem giesshübl helyett lett ajánlva. Én, mint nagymervű gőz- és bélhurutban szenvedő beteg, tartozkodva hittem annak, de rövid idő alatt csakugyan meggyőződtem, hogy a két víz használata között nem létezik különbség, azóta az Ágnes forrás vizének vagyok fogyasztója, s mondhatom, hogyha a bort idegen helyen Ágnes-víz nélkül vagyok kénytelen használni, az emésztés rendetlensége azonnal beáll.

A mohai Ágnes-forrás vize, mint kellemes italt ásványviz s különösen mint gyógykezelési víz iránt teljes elismerésemel nyitvánom.

Rolff Kamilló,
jóságigazgató, Tura (Pest m)

Palugyai gyöngye

a legkedveltebb

csemegebor.

Minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel bor, cognac és champagneerről szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

242.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	16.40
B Szinte " aproszemű	15.80
C Királyliszt	15.60
1. Lángliszt kivonat	14.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt	14.40
3. Zsemlye liszt	14.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	13.60
5. Közép kenyér liszt	13.20
6. Kenyér liszt	12.40
7. Barna kenyér liszt	8.60
8. Takarmány liszt	4.—
11. Fírom korpa szákkal	3.80
11. " " szák nélkül	3.60
12. Durva korpa szákkal	3.40
12. " " szák nélkül	3.—
12. Csirke buza szák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 " "
11. és 12. szám 50 " "

Debreczen, 1897. július 8.

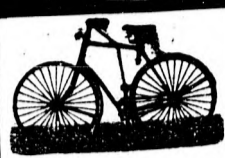
Árverési hirdetmény.

Berettyói-Ujfalu község testület tulajdonát képező 750 (1100) holdból álló szántó, kaszáló és legelő területet magában foglaló tagbirtok, az 1897 évi október hó 1-ő napjától egymás után következő 12 (tizenkettő) évre, haszonbérbe adandó.

A nyilvános árverés határidejéül 1897 évi július hó 24-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki a község házához hol az árverési feltételek az előjárásánál megtekinthetők.

B.-Ujfalu, 1897. július 5.

Kerekes Gyula **Tikász István**
jegyző. főbíró.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **mérésékel** árak mellett készítik.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furógép, villanygépeket, műiábakat és mindenféle testhord készülékeket mérték után készítenek és javítók.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az eső egyedüli varrógép- és kerékpár-műszerész javító műhelye örvényes iparra egyedüli Debreczenben.

Kiárusítás és zárt ajánlati verseny iránti hirdetés.

Vb. **Klein Bernát** csődválasztmányának határozata folytán tudatom, miszerint a csődösszeghez tartozó áruk

különösen sok kávé

folyó hó 20-ikáig újabb 20% engedménnyel árusítatnak és 20-án a kiárusítás véget ér.

Egyszersmind felhívom mindazokat, kik vb. Klein Bernát üzlete felszereléseit vagy annak egyes részeit megvenni óhajlják, hogy f. hó 14-ikétől 23-ikáig megtekintve — zárt ajánlataikat a felajánlott összegnek legalább 10%-át tevő bántpénzzel felszerelve alantírotthoz f. hó 24. d. u. 5 óráig benyujtsák.

Megjegyeztetik, hogy a választmány fentartja magának a jogot, a beérkező ajánlatok közül szabadon választhatni esetleg azok mellőzésével értékesíteni a felszereléseket.

Csak határozott összegre szóló ajánlatok vétetnek figyelembe.

Dr. Löfkovits Márton

tömeggondnok.

Az általam legmondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-

—
Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.
—
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.
—
Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.